

Лазаренко В.В.,

Покровська Н.М.

кандидат економічних наук

КПІ ім. Ігоря Сікорського

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ЧИННИК СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми зумовлена становищем України в період післявоєнного відновлення яке оцінюється у 524 млрд доларів на 2025–2035 рр, у час коли необхідно збалансувати економічну стабільність з енергетичною незалежністю при цьому не нашкодивши екології.

Екологічно чистий бізнес – це бізнес, який надає пріоритет екологічній стійкості та має мінімальний негативний вплив на довкілля [1]. Їхня діяльність спрямована на виробництво безпечної продукції, впровадження інноваційних технологій, утилізації відходів та використання відновлювальних джерел енергії.

Розвиток екологічно чистого підприємства виступає не лише як соціально-екологічна складова а й економічно значущий фактор який безпосередньо впливає на зростання національного виробництва, ефективність використання ресурсів та інвестиційну привабливість країни. Екологічно орієнтовані підприємства сприяють зниженню собівартості продукції через енергозбереження, оптимізацію матеріальних потоків і зменшення витрат на утилізацію відходів. Варто зазначити також, що такі підприємства забезпечують доступ до «зелених» інвестиційних фондів, грантів та міжнародних програм підтримки, що підвищує конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках. У межах Ukraine Investment Framework (UIF) програми Ukraine Facility на конференції URC-2025 у Римі представлено «зелений» інвестиційний портфель України вартістю 78 млрд дол. США, що включає 260 приватних проєктів на 50 млрд дол. та 140 публічних — на 28 млрд дол. [2]. Значна частина спрямована на відновлювану енергетику, декарбонізацію та переробку відходів. Це підтверджує, що екологічне підприємництво стає важливим економічним драйвером, який формує нові ринки й підвищує стійкість економіки України.

На сьогодні в Україні все більше підприємств намагаються запровадити безвідходні технології або системи, у яких залишки виробництва повторно використовуватимуться у виробничий процес або використання його як сировини для інших процесів. Такий підхід відповідає принципам екологічного менеджменту згідно зі стандартом ISO 14001, що передбачає раціональне використання ресурсів [3].

Для оцінки впливу впровадження принципів екологічної економіки на макроекономічні показники України було змодельовано два сценарії розвитку: без зелених інвестицій та еко-сценарій з активним упровадженням екологічних технологій, енергоефективності й переробки відходів). На основі аналітичних прогнозів Світового банку, OECD та результатів конференції URC-2025 побудовано графік, що відображає динаміку зростання ВВП України у 2025–2030 роках за обома моделями [4].

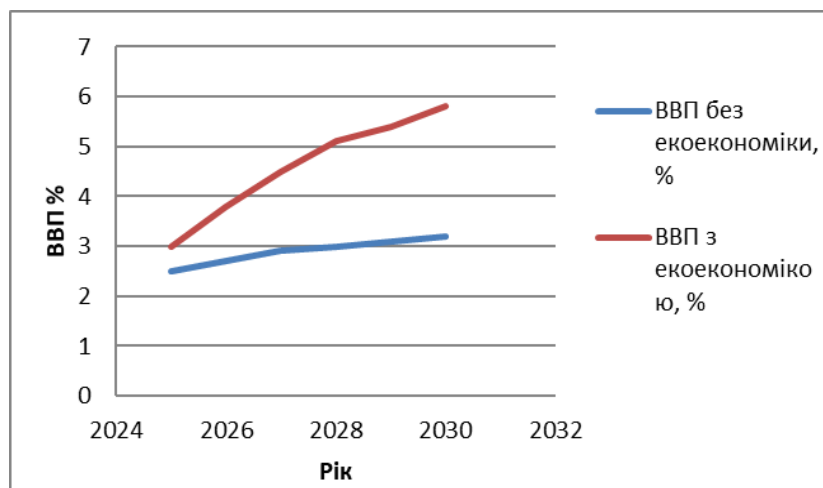

Рис. 1 – Прогноз зростання ВВП України на 2025-2030 рр.

Результати моделювання свідчать, що застосування екологічних підходів може забезпечити прискорення економічного зростання в середньому на 1,5–2 % щороку, а сукупний приріст ВВП за цей період може перевищити 20 млрд доларів США. Це підтверджує доцільність розвитку екоекономіки як ключового напрямку підвищення конкурентоспроможності та стійкості національної економіки.

Підбиваючи підсумки можна сказати, що розвиток екологічного підприємництва є одним із ключових чинників сталого економічного зростання України в умовах післявоєнного відновлення. Поєднання екологічних принципів з економічними інтересами бізнесу забезпечує не лише раціональне використання природних ресурсів, а й підвищує ефективність виробництва, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість держави. Впровадження екоекономічних підходів створює основу для переходу до циркулярної економіки, зменшує енергоємність ВВП, відкриває доступ до міжнародних «зелених» фондів і сприяє формуванню позитивного іміджу України як держави, орієнтованої на інновації та сталість.

Аналітичні прогнози показують, що активне впровадження екологічних технологій може збільшити темпи зростання ВВП на 1,5–2 % щорічно і забезпечити додатковий економічний ефект у понад 20 млрд доларів США до 2030 року. Таким чином, екологічна економіка стає не лише інструментом охорони навколишнього середовища, а й стратегічним вектором економічного розвитку України, здатним забезпечити довгострокову стабільність, енергетичну незалежність і високу якість життя майбутніх поколінь.

Перелік посилань:

1. 15 Eco-Friendly Business Ideas to Start in 2025 - Shopify. *Shopify*. URL: <https://www.shopify.com/blog/eco-friendly-business-ideas>.
2. Ukraine presents USD 78 billion green investment portfolio to implement NECP at COP29 | Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine. *Just a moment...* URL: https://me.gov.ua/News/Detail/c60c0478-fb67-4400-a07d-95bad44d912e?lang=en-GB&title=UkrainePresentsUsd78-BillionGreenInvestmentPortfolioToImplementNecpAtCop29&utm_source=chatgpt.com.
3. Горбаль Н. І. БЕЗВІДХОДНЕ ВИРОБНИЦТВО В УКРАЇНІ: ДОСВІД ЄС. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2021. С. 149–156.
4. *Documents & Reports - All Documents | The World Bank*. URL: https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P1801741ca39ec0d81b5371ff73a675a0a8.pdf?utm_source=chatgpt.com